

FANGOS

FANGOS, *Son* (Mall.)

Hi ha quatre *Son Fangos* (Sineu 19 i-7, Manacor 29 i-5, Ciutat 25 h-12 i 26 l-2, un *So's Fangos* (Capdepera 14 i-4)) i un *Son Fango* (Santanyí 43 d-2). No desconeguem l'evident aire mossàrab que té *Fango(s)*. Hi ha també un *Riu Fango* a Benifairó de Valldigna i una *Cova de Fango* a la Jana.

-FARDA, *Bini*- (Felanitx, Mall. 41, c-3)

Nom d'una antiga alqueria citada ja en el Mapa Despuig, avui dividida en petites propietats rústiques, les cases principals de la qual es trobaven a la falda SSO del Puig de Sant Salvador, i sembla que arribava als mateixos contraforts del castell de Santueri.

Per consegüent, res més fàcil que admetre que és un dels innombrables noms on l'element inicial *Bini* és l'arabització del mot romànic PINNA 'penya': gens estrany si tenim en compte que el mateix castell està construït damunt uns penyalars, que les falces del Puig de Sant Salvador tenen moltes roques que afloren, i rocam espars pertot arreu; seria, doncs, 'penya de falda'. El mer fet que aquest nom vagi passar per la boca de gent de llengua aràbiga justifica que la *l* es convertís en *r*. Aquesta etimologia és tan raonable que tot ens duu a creure que és la vertadera.

Però tanmateix hem de reconèixer que també fóra raonable suposar que sigui un nom de persona aràbic dels formats amb l'element *Beni* com a nom tribal. És pràcticament impossible precisar de quin nom de persona es tractaria llavors, no pas perquè sigui difícil trobar-ne un de satisfactori sinó perquè són massa els que es troben. Tots els noms formats amb un participi actiu aràbic, que tinguin una *r* o consonant semblant en la posició medial, s'abreugen en àrab vulgar, perdent la *i* de la segona síl·laba, de manera que el tipus fem. *qâtîla* es reduïa quasi pertot a *qâtla*; una forma com *hârîda* donaria *hârda*, i de fet aquesta arrel *hrd* estava en ús en l'àrab viu d'Espanya i del Magreb, i consta en el glossari de Leyden, en el Bayan al-Mogrib, etc., amb els significats, entre altres, de fogós, prompte a exaltar-se, *iratus*, *saevus* (DOZY, I, 288).

Hi ha encara altres arrels que podrien convenir, i de fet trobam alguns d'aquests noms, com *Harîd* en la llista de noms de persona usuals a Algèria, segons el *Gouv. Gral. Alg.* No és, doncs, gens estrany que Coromines provisionalment vagi incloure aquest nom entre els aràbics.⁴ I, tanmateix, l'eti-

4. Joan COROMINES, *Estudis de toponímia catalana*, 2 vols. (Barcelona, Ed. Barcino, 1965 i 1970), vol. I, p. 271.